

In suentermezdi senza telefonins

L'Uniun da giuventetgna Breil ha visità Rasuz per giudair tratgas grischunas da Julian Cathomas.

6

Roland Vögli vegn promovì

Roland Vögli da Scuol ha bandunà la vita confortabla ed è daven- tà musicist da professiun.

9

südostschweiz

LA QUOTIDIANA

Redacziun: Via Sommerau 32, 7007 Cuiria, tel. 081 255 57 10, redacziun@laquotidiana.ch

«Drova ei religiu?»

■ (anr/abc) Sin lur viadi cul velo tras la Val dil Rein, Svizra orientala e Turitg ein ils giuvenis activists dalla Cuminonza da lavur interreligiusa en Svizra (Iras-Cotis) sefermai a Mustér. Els han surdau la damonda provoconta: «Drova ei religiu?» Ed ier ein 10 giuvenils arrivai a Glion. Leu ha Rino Caduff, president dalla societad Anna Catrina SA, beneventau els el marcau vegl. El ha exprimiù siu plascher che la cuminonza Iras-Cotis endrezza era a Glion ina da 21 staziuns.

> PAGINA 3

Render cuntschainta l'aua forta

■ (anr/fa) Grazcha a sias funtanas d'aua minerala es dvantada l'Engiadina Bassa fingià bod üna regiun turistica. Impustüt a Scuol, Tarasp e Sent daja bieras da quistas funtanas cun ot grà da mineralisaziun. Fin al principi dals ons 1960 gnivan numerus giasts illa regiun per as curar cun aua forta. Davo es ida a perder ün pa illa regiun quista sort da turissem. Uossa as prevezza da render plü cuntschainta l'aua minerala. Il preproget es pront.

> PAGINA 9

Ina plivalur da 29 milliuns francs

Las secundas habitaziuns portan alla Val Tujetsch considerablas entradas

DA HANS HUONDER / ANR

■ **Ils possessurs e hosps dallas 1100 habitaziuns secundaras a Tujetsch laian mintg'onn 29 milliuns francs ella Val. Quei sorta d'ina interpretaziun d'in studi entras la cuminonza d'interess dils possessurs da secundas habitaziuns.** La sonda ha ella salvau sia radunonza. El center da quella ein cefras stadas, mo lu era propostas co promover il turissem. Denter auter vul la cuminonza surdar in premi ad in project innovativ. La suprazonza ha presentau sia interpretaziun d'in studi fatgs a Tavau davart la plivalur dallas habitaziuns secundaras. Tenor Kurt Baumgartner lai mintga habitaziun secundara – vul dir ils possessurs e hosps – annualmein 26 250 francs ella Val. Quella summa sedat entras taxas, manteniment ni consum. «Las habitaziuns secundaras ein il fundament dil turissem», punctescha Baumgartner. Medema- mein ha el presentau ina survesta dallas taxas da hosps e turissem. Dil total da rodund 1,35 milliuns francs derivan rodund 700 000

Ils possessurs da secundas habitaziuns da Tujetsch han survegniù investa els fatgs da taxas.

FOTO H. HUONDER

francs dallas habitaziuns secundaras. Da quella summa van 840 000 francs pils pensums da Sedrun Mustér Turissem. Tschei

miez milliun impunda la vischnaunca per infrastruttura ed activitads. Quella summa cuviera denton buc ils cuosts che la

vischnaunca ha cun la purschida turistica.

> COMMENTARI E PAGINA 3

■ COMMENTARI

In potenzial sutschazegiau

DA HANS HUONDER / ANR

Onns alla liunga ein ils possessurs da secundas habitaziuns e lur hosps da vacanzas vegni ed i. Els han pagau lur taxas allas vischnauncas ed organisaziuns da turissem, mo ein sez buca s'empitschai fetg da fatgs commu- nals. Cugl alzament dallas taxas per hosps e turissem ei quei semidau. Els ein s'organisai ed han constatau ch'els ein in ferm fundament dil turissem. Els ein buca hosps che las organisaziuns da turissem ston impunder ina massa daners per rabitschar el liug. El temps d'ina crisa dil turissem ellas muntognas ein els ina petga d'eminente impurtonza era per l'economia. Ins astga buc emblidar ch'els han vivificau onns alla liunga la branscha da baghegiar. Senza las secundas habitaziuns en biars loghens grischuns füss l'economia da baghegiar buca stada aschi robusta.

Karin Niederberger, la presidenta dalla Federaziun svizra da giudladers da buna luna a caschung digl til da festa.

FOTO SWISS-IMMAGE.CH

Giodel da vaglia

DA GION NUTEGN STGIER / ANR

■ **La 30. Festa federala da giudlar a Brig è stada an tots gros en success. Chegl betg angal organisatoric, mabagn er or dalla vista grischuna.** Dallas 12 furmazions grischunas tgi èn sa participadas a Brig ainten la categoria grup- pas da giudlar on tschintg retschet la pi ota nota pussebla. Agl timung dalla Federaziun svizra da giudladers è siva digl 2009 Karin Niederberger da Malix. La pi «ota» giudla-

dra dalla Svizra dei tgi ella seia ple tgi ventirevla tgi la festa seia stada en veir success. Er las produziuns dallas passa 1300 furmazions seian stadas da buna anfignen fitg buna qualitat e gia plascheir vegia ella tgi er blers chors d'infants vegian catto la veia a Brig. Igl facit dalla festa giubilara da giodel a Brig è tgi ins so angal deir tgi tradiziuns ed usits veivan an Svizra anc decennis schi betg tschenteners.

> PAGINA 2

Crappa e carpella en Val Lumnezia

Avertura dall'exposiziun «crappa/Steine» ella Casa d'Angel a Lumbrein

■ (mc) **L'exposiziun d'uonn ella casa da cultura dalla Lumnezia a Lumbrein ei dedicata alla crappa.** Al clom da cooperar cun purtar ed exponer lur crappa preferida han buca meins che 85 rimnaders dalla Lumnezia e Val S. Pieder dau triev. Ils resultats da quella rimnada san ins admirar digl'empre da fenadur entochen ils 21 d'october ella Casa d'Angel a Lumbrein. Leu sesanfla

era il cristagl monumental dil Péz Regina. Il curatur hospitant Hans Rudolf Fricker ha viliu fastisar la relaziun dalla populaziun indigena e dils hosps da vacanzas cun la crappa cumina ed ei sedumandaus daco ch'il carstgaun ha in cert regl da rimnar ed exponer crappa, seigi quei damai che lur fuorma, structura e color han fascinau cull'emprema egliada ni damai che lur anflada ei colligia-

da cun regurdientschas ed eveniments persunals. A pèr cun l'exposiziun sespleiga in vast program accumpignont concepü dalla menadra dalla Casa d'Angel Anne-Louise Joel che consista da numerus referats, luvratoris, guidas, visetas e concerts eav. Sonda ei vernissascha e dumengia di da portas aviartas.

> PAGINA 5

L'exposiziun ella Casa d'Angel a Lumbrein cuoza digl 1. da fenadur entochen ils 21 d'october 2017. MAD

Las cuminonzas ch'ei se- formadas en biars lo- ghens ein mo d'avantatg pil svilup turistic. In exempel ei la cuminonza dils possessurs da secundas habitaziuns da Tujetsch. Cun raschun han els viliu saver tgei che succe- di cun lur daners ed han constatau che quels vegnan impundi el senn dalla lescha. Els han denton era fatg per- senn che lur taxas tonschan buca per cuvierer las expen- sas che la vischnaunca ha cun l'infrastructura turistica. Ils indigens contribueschan sez vid il turissem, secape- scha cun haver in profit da quel. Igl ei pia in dar ed in prender.

Ils possessurs da secundas habitaziuns ein ambas- sadurs dil turissem ella Bassa ed egl exterior. Ina buna pur- schida el liug vegn interme- diada dad els per agen inte- ress, mo la finfinala era pigl interess dils loghens turistics. Ina buna collaboraziun den- ter autoritads, purtaders dil turissem ed els ei pia el senn da tuts. Bunas ideas – sco per exempel il premi da turissem che la cuminonza vul surdar – ein beinvegnidas.

hans.huonder@anr.ch